

Sygn. akt I ACz 1399/16

POSTANOWIENIE

Dnia 28 października 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Lucyna Świdarska-Pilis

Sędziowie: SA Joanna Naczyńska (spr.)

SO-del. Tomasz Tatarczyk

po rozpoznaniu w dniu 28 października 2016r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

przeciwko A. O.

o nadanie klauzuli wykonalności

na skutek zażalenia wnioskodawczyni

na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 26 sierpnia 2016r., sygn. akt I Co 253/16

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSO-del. Tomasz Tatarczyk SSA Lucyna Świdarska-Pilis SSA Joanna Naczyńska

Sygn. akt I ACz 1399/16

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 26 sierpnia 2016r. Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił wniosek o nadanie klauzuli wykonalności opisanemu we wniosku nakazowi zapłaty przeciwko A. O., jako małżonce dłużnika R. O.. Rozstrzygnięcie to Sąd Okręgowy podjął w oparciu o art. 787 k.p.c., stwierdzając, iż dla uwzględnienia wniosku nie było wystarczającym odwołanie się do treści oświadczenia, datowanego na 5 października 2010r., w którym A. O. wyraziła zgodę na dokonywanie przez męża R. O. zakupu towarów w firmie (...) z odroczonym terminem płatności. Sąd Okręgowy stwierdził, iż: po pierwsze - z treści tego oświadczenia nie wynika, że A. O. wyraziła zgodę na dokonanie konkretnej czynności prawnej, w następstwie której powstała wierzytelność objęta nakazem zapłaty a po wtóre podmiot, u którego dłużnik mógł nabywać towary został określony w sposób nie pozwalający na utożsamienie go z wnioskodawczynią. Ponadto, Sąd Okręgowy stwierdził, iż odmowę uwzględnienia wniosku uzasadniał brak przedłożenia oryginału, bądź uwierzytelnionej kopii dokumentu z 5 października 2010r., jako że wnioskodawczyni przedłożyła jedynie niewierzytelną fotokopię tego dokumentu.

Postanowienie to zaskarżyła wnioskodawczyni, domagając się jego zmiany przez nadanie opisanemu we wniosku nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności przeciwko A. O., jako małżonce dłużnika, z ograniczeniem jej odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową małżeńską. Alternatywnie domagała się uchylecia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania. Nadto, wносиła o zasądzenie od małżonki dłużnika kosztów postępowania klauzulowego za obie instancje. Zarzuciła, iż Sąd Okręgowy, wydając zaskarżone postanowienie naruszył art. 129 k.p.c. przez przyjęcie, że kserokopia dokumentu z założenia nie może być uznana za dowód w sprawie, a nadto naruszył art. 787 k.p.c. przez przyjęcie, że określona w tym przepisie zgoda małżonka nie może dotyczyć szeregu przyszłych czynności prawnych, a tylko czynności konkretnej oraz przez uznanie, że w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika nie ma możliwości wysłuchania „stron”, w tym również małżonka. Zarzuciła też błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że oświadczenie małżonki dłużnika z 5 października 2010r. nie identyfikuje w sposób dostateczny osoby wierzyciela.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Trafnie skarżąca wywodzi, iż treść oświadczenia datowanego na 5 października 2010r. identyfikowała wierzyciela w sposób wystarczający dla uwzględnienia wniosku o rozszerzenie na małżonka dłużnika klauzuli wykonalności – w oparciu o art. 787 k.p.c. Brak określenia struktury organizacyjnoprawnej firmy (...) w oświadczeniu z 5 października 2010r. nie nasuwał w okolicznościach sprawy wątpliwości co do tożsamości podmiotu, u którego dłużnik dokonywał zakupów, mimo iż spółka przekształciła się ze spółki jawnej w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, zwłaszcza że wnioskodawczyni dysponuje tymże oświadczeniem, a w toku postępowania nakazowego prowadzonego przed Sądem Okręgowym w Katowicach pod sygn. I Nc 42/15, ani dłużnik, ani małżonka dłużnika, która także była stroną tego postępowania nie podnieśli zarzutu braku legitymacji czynnej wnioskodawczyni.

Zgodzić się też należy ze skarżącą, iż art. 787 k.p.c. nie wymaga, aby zgoda małżonka dłużnika na dokonywanie przez dłużnika zakupu towarów handlowych u stałego kontrahenta musiała być wyrażana odrębnie na każdą konkretną jednostkową czynność prawną (na zakup towarów objętych każdą fakturą z osobna). Nie wyłącza stosowania art. 787 k.p.c. wyrażenie przez małżonka dłużnika zgody ogólnej, niejako blankietowej na zaciąganie zobowiązań określonego rodzaju i dotyczących określonego przedmiotu, w tym na dokonywanie zakupu towarów.

Niemniej, mimo zasadności wyżej wskazanych zarzutów zażalenie nie mogło odnieść skutku, z racji braku przedłożenia przez wnioskodawczynię oryginału dokumentu zawierającego oświadczenie małżonki dłużnika, bądź też uwierzytelnionego odpisu tegoż dokumentu. Sąd Okręgowy zasadnie stwierdził, iż fotokopia oświadczenia nie stanowi dowodu wyrażenia zgody przez małżonka dłużnika na zaciągnięcie zobowiązania, jak i że art. 787 k.p.c. (w brzemieniu obowiązującym od 20 stycznia 2005r.) uzależnia rozszerzenie klauzuli wykonalności na małżonka dłużnika od przedłożenia oryginału dokumentu urzędowego (w rozumieniu art. 244§1 k.p.c.) lub prywatnego (w rozumieniu art. 245 k.p.c.) wykazującego, że stwierdzona tytułem egzekucyjnym wierzycielność powstała z czynności prawnej dokonanej za zgodą małżonka dłużnika. Jeżeli wierzyciel nie dysponuje takim dokumentem albo jego uwierzytelnionym odpisem lub jeśli zgoda została udzielona w formie ustnej, wierzyciel nie może domagać się nadania klauzuli przeciwko małżonkowi dłużnika. W tym wypadku może uzyskać tytuł wykonawczy przeciwko małżonkowi dłużnika jedynie w postępowaniu rozpoznawczym, w którym fakt udzielenia zgody może być udowodniony także osobowymi środkami dowodowymi. W tak uzyskanym tytule egzekucyjnym sąd na podstawie art. 319 k.p.c. z urzędu zamieści ograniczenie odpowiedzialności małżonka dłużnika do majątku objętego wspólnością ustawową (ustali obowiązek znoszenia egzekucji z majątku wspólnego).

Odnosząc się natomiast do instytucji wysłuchania małżonka dłużnika, do której odwołuje się skarżący, to przede wszystkim podkreślić należy, iż była ona stosowana obligatoryjnie w postępowaniu klauzulowym w sprawach obejmujących stan prawny sprzed 20 stycznia 2005r., gdy rozpoznawanie wniosku o rozszerzenie klauzuli wykonalności odbywało się na posiedzeniu jawnym, z udziałem małżonka dłużnika. Aktualnie wniosek o nadanie klauzuli wykonalności, analogicznie jak wniosek o nadanie klauzuli wykonalności na rzecz lub przeciwko następcy prawnemu rozpatrywany jest na posiedzeniu niejawnym. Postanowienia wydane w tej materii Sąd doręcza jedynie wnioskodawcy, a przepisy nie przewidują obowiązku doręczenia małżonkowi dłużnika odpisu wniosku przed rozpoznaniem tegoż

wniosku, ani też obowiązku „wysłuchania go” wcześniej niż w postępowaniu zażaleniowym (jako że dopiero w zażaleniu może odnieść się do żądania wniosku). Nadto, o nadaniu przeciwko niemu klauzuli wykonalności małżonek dłużnika z zasady ma dowiedzieć się dopiero z zawiadomienia o wszczęciu przeciwko niemu egzekucji. Taki tok procedowania usprawiedliwia formalizm postępowania o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika w postaci konieczności przedłożenia oryginału dokumentu zawierającego zgodę małżonka dłużnika, bądź uwierzytelnionego odpisu tegoż dokumentu, wyłączający stosowanie art. 129 §1 k.p.c.

Z tej to też przyczyny, Sąd Apelacyjny – na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. - oddalił zażalenie jako bezzasadne.

SSO-del. Tomasz Tatarczyk SSA Lucyna Świdorska-Pilis SSA Joanna Naczyńska